

Рішення спеціалізованої вченої ради про присудження ступеня доктора філософії

Спеціалізована вчена рада Сумського державного університету МОН України, м. Суми прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії Сікорі Катерині Олексіївні з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» на підставі прилюдного захисту дисертації «Морфофункціональні зміни в матці за умов впливу солей важких металів» за спеціальністю 222 «Медицина» 21 грудня 2023 року.

Сікора Катерина Олексіївна 1994 року народження, громадянка України. Освіта вища: у 2016 році з відзнакою закінчила Медичний інститут Сумського державного університету МОН України за спеціальністю «Лікувальна справа», У період 2016-2019 років навчалася в інтернатурі в Харківській академії післядипломної освіти за спеціальністю «акушерство-та гінекологія». Вищу освіту ступеня доктора філософії здобувала в аспірантурі при кафедрі патологічної анатомії Навчально-наукового медичного інституту Сумського державного університету МОН України. Освітньо-наукова програма третього рівня вищої освіти зі спеціальності 222 «Медицина» виконана в повному обсязі. Під час навчання в аспірантурі, здобувачка була виконавцем 3 науково-дослідницьких тем при кафедрі патологічної анатомії з фінансуванням за рахунок державного бюджету.

Дисертаційне дослідження виконане у відповідності з планом наукових досліджень кафедри патологічної анатомії Навчально-наукового медичного інституту Сумського державного університету та являється складовою частиною науково-дослідних робіт № 0119U100887 «Сучасні погляди на морфогенез загальнопатологічних процесів», № 0121U100472 «Розробка методу інтраопераційної діагностики злоякісних пухлин за допомогою флюорофор-кон'югованих антитіл до молекул раково-ембріонального антигену» та № 0123U100111 «Розробка методу діагностики та прогнозування перебігу пухлин з використанням молекул клітинної адгезії раково-ембріонального антигену та циклооксигеназ».

Науковий керівник: доктор медичних наук, професор, завідувач кафедри патологічної анатомії Навчально-наукового медичного інституту Сумського державного університету МОН України Романюк Анатолій Миколайович.

За матеріалами дисертації опубліковано 17 наукових праць: 5 статей, зокрема 2 статті у періодичних наукових фахових виданнях України (1 стаття у журналі категорії «Б» та 1 стаття у журналі категорії «А», що індексується наукометричною базою даних Scopus), 3 статті у закордонних журналах, які індексуються у наукометричній базі даних Scopus; 11 тез доповідей у

матеріалах Всеукраїнських та міжнародних науково-практичних конференцій (4 індексуються наукометричною базою даних Web of Science Core Collection); отримано 1 патент України на корисну модель. 4 роботи опубліковані одноосібно.

1. **Sikora K**, Lyndin M, Hyriavenko N, Lyndina Yu, Sikora V, Romaniuk A. Morphological features of the rat uterus. *Pol Merkur Lekarski*. 2021;XLIX(294):420-5.

Режим доступу: <http://pml.medpress.com.pl/B2.php>

2. **Сікора КО**. Морфометричні зміни товщини матки щурів після 30 днів впливу солей важких металів. *Східноукраїнський медичний журнал*. 2022;10(3):274-82.

DOI: 10.21272/eumj.2022;10(3):274-282.

Режим доступу: <https://eumj.med.sumdu.edu.ua/index.php/journal/article/view/266>

3. **Sikora K**, Lyndina Y, Awuah WA, Abdul-Rahman T, Chyzhma R, Hyriavenko N, Lyndin M, Sikora V, Romaniuk A. Microelement imbalance in the rat uterus after short-term heavy metals exposure. *Fiziol Zh*. 2022;68(6):12-7.

DOI: 10.15407/fz68.06.012.

Режим доступу: <https://fz.kiev.ua/index.php?abs=1940>

4. **Sikora K**, Lyndina Y, Hyriavenko N, Awuah AW, Abdul-Rahman T, Lyndin M, Sikora V, Romaniuk A. Heavy metals effect on estrogen and progesterone receptors expression in the rat uterus. *Azerbaijan medical journal*. 2022;4:164-9.

DOI: 10.34921/amj.2022.4.026.

Режим доступу: <https://www.azmedjournal.com/index.php/amz/article/view/266>

5. **Sikora K**, Lyndin M, Sikora V, Hyriavenko N, Piddubnyi A, Lyndina Y, Awuah WA, Abdul-Rahman T, Korobchanska A, Alexiou A, Romaniuk A. Heavy metals effect on the rat uterus and effectiveness of vitamin E treatment. *JJBS*. 2023;16(3):455-65.

DOI: 10.54319/jjbs/160309.

Режим доступу: <https://jjbs.hu.edu.jo/files/vol16/n3/Binder16n3.pdf>

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

Погорелов Максим Володимирович – голова спеціалізованої вченої ради, доктор медичних наук, професор, професор кафедри морфології, головний науковий співробітник Центру колективного користування науковим обладнанням "Центр біомедичних досліджень" Сумського державного університету МОН України. Відзначив, що дисертаційна робота Сікори Катерини Олексіївни на тему «Морфофункціональні зміни в матці за умов впливу солей важких металів» є самостійною та повністю завершеною

роботою, що вирішує наукове завдання та присвячена актуальній проблемі сучасної медицини й виконана на високому науковому і методичному рівнях. Основні наукові положення та висновки логічно випливають з одержаних результатів та є достатньо обґрунтованими. Результати проведеного дослідження повністю відображені у наукових роботах дисертантки у достатній кількості – 17 публікацій (зокрема 5 статей, 11 тез доповідей та 1 патент на корисну модель), що повністю відповідає діючим вимогам. Ознак академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації у дисертації та наукових публікаціях здобувача при перевірці не встановлено.

Дисертаційна робота Сікори Катерини Олексіївни на тему «Морфофункціональні зміни в матці за умов впливу солей важких металів» за всіма показниками повністю відповідає вимогам «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 року, а дисертантка, з урахуванням виконання у повному обсязі освітньої складової освітньо-наукової програми та індивідуального плану наукової роботи, заслуговує присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Матешук-Вацеба Леся Ростиславівна – опонентка, докторка медичних наук, професорка, завідувачка кафедри нормальної анатомії Львівського національного медичного університету імені Данила Галицького МОЗ України. Дисертаційна робота Сікори Катерини Олексіївни є оригінальною, актуальною, важливою морфологічною працею як для теоретичної, так і для практичної медицини. Стан репродуктивного здоров'я – невід'ємна складова здоров'я нації в цілому і має стратегічне значення для забезпечення сталого розвитку суспільства. На жаль, розвиток промисловості призводить до потужного забруднення біосфери солями важких металів, що обґрунтовує важливість і актуальність вивчення даної проблеми й пошуку шляхів її вирішення для науки та суспільства. Таким чином, дисертаційна робота Сікори Катерини Олексіївни, присвячена встановленню морфофункціональних особливостей матки за умов експериментального впливу на організм суміші солей важких металів та з'ясуванню ефективності застосування вітаміну Е для корекції їх дії, є, безперечно, актуальною.

Ступінь обґрунтованості та достовірності основних положень, висновків і рекомендацій дисертації підтверджується достатнім обсягом досліджуваного матеріалу (80 лабораторних статевозрілих самиць білих щурів). Сформовані дисертанткою групи спостережень відповідають вимогам репрезентативності та відтворюваності. Вибрані методи дослідження сучасні, високоінформативні

і повністю достатні для адекватного вивчення матки у рамках поставлених у дисертаційній роботі меті і завдань. Отримані результати подані в тексті дисертації в описовому вигляді, задокументовані статистично опрацьованими цифровими даними, що представлені у таблицях, а також рисунками, які повністю відображають обсяг проведених досліджень. Цифрові дані не тільки статистично опрацьовані, але й достатньо проаналізовані. Наукові положення та висновки дисертації, що випливають із фактичного матеріалу наукової роботи, є достатньо обґрунтованими узагальненнями, які логічно завершують дисертацію, відповідають меті та завданням роботи і мають важливе науково-теоретичне та практичне значення.

Принципових недоліків щодо структури, змісту, оформлення, обсягу дисертації Сікори К.О. не виявлено, проте прослідковуються певні недоліки: перелік умовних позначень вимагає форматування; посилання на власні праці необхідно вказувати після кожного розділу, але не після підрозділів; частину матеріалів, викладених у розділі «Аналіз і узагальнення результатів» можна було б перенести у розділ 3 («Результати власних досліджень»); у підписах до рисунків забарвлення краще вказувати «гематоксиліном та еозином»; подекуди у тексті дисертації трапляються друкарські помилки. Варто ще раз підкреслити, що наведені зауваження істотно не зменшують науково-теоретичної та практичної цінності представленої дисертаційної роботи. Тому, дисертація Сікори Катерини Олексіївни за актуальністю піднятої проблеми, методологією дослідження, обсягом, ґрунтовністю аналізу та інтерпретацією отриманих даних, повнотою викладу принципів наукових положень, науково-теоретичним та практичним значенням відповідає вимогам затвердженою постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12.01.2022 р. «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» в галузі знань 22 – Охорона здоров'я за спеціальністю 222 – Медицина, а її авторка заслуговує присудження ступеня доктора філософії.

Гаргін Віталій Віталійович – опонент, доктор медичних наук, професор, професор кафедри патологічної анатомії Харківського національного медичного університету МОЗ України. На тлі сформованого в Україні достатньо низького рівня репродуктивного здоров'я жіночого населення, роботи присвячені дослідженню морфофункціональних особливостей матки за умов впливу на організм солей важких металів та оцінці ефективності застосування коригуючих препаратів мають високу медичну та соціальну значущість, а саме до таких слід віднести роботу Сікори Катерини Олексіївни, що і відображено у меті її дослідження. Серед результатів роботи

необхідно підкреслити пріоритетність визначення інтенсивності накопичення цинку, міді, заліза, марганцю, свинцю та хрому на тлі експозиції сумішню солей важких металів з пролонгацією дослідження. Дисертанткою встановлено варіації морфометричної та морфологічної трансформації структурних елементів органа в залежності від термінів експерименту. Також, сформована прогностично-діагностичну панель антитіл на основі аналізу імунопрофілю тканини. Деталізовано можливості компенсаторно-приспосувальних процесів матки та дають підстави прогнозування можливих змін у відновний період. Важливим є виконане обґрунтування застосування вітаміну Е у якості ефективного засобу для зменшення негативного впливу важких металів у стінці матки, на підставі чого, можливе впровадження детоксикаційних протоколів з метою нівелювання не тільки їх впливу, але й інших поллютантів з схожим механізмом дії.

За результатами дисертаційної роботи опубліковано 17 наукових праць (включаючи одноосібні роботи), а основні положення широко висвітлені на численних українських та міжнародних наукових форумах. Таким чином, автором виконано багатопланове дослідження на високому методичному рівні та на достатньому за кількістю матеріалу для отримання вірогідних даних. Усі висунуті наукові положення і практичні рекомендації, а також висновки, сформульовані дисертанткою, логічно витікають із отриманих результатів дослідження та достатньо аргументовані. В цілому робота виконана та написана на високому методологічному рівні та не має принципових зауважень, але були виявлені незначні коментарі та побажання щодо змісту: 1) за текстом дисертації встановлена не велика кількість стилістичних помилок; 2) деякі розділи роботи закінчуються занадто коротким резюме. При цьому, перераховані недоліки не знижують наукової цінності дисертації.

За актуальністю, сучасним методичним рівнем виконання, новизною і практичним значенням отриманих результатів, обґрунтованістю наукових положень і висновків, їхньою достовірністю та повнотою викладу в опублікованих працях, дисертаційна робота Сікори Катерини Олексіївни на тему «Морфофункціональні зміни в матці за умов впливу солей важких металів» вирішує актуальне завдання, а саме визначення особливостей термін-залежних патоморфологічних змін матки щурів та прогнозування їх перебігу за умов впливу на організм суміші солей важких металів, оптимізації діагностичних критеріїв цих порушень, оцінки тенденції до відновлення у період реадaptaції та ефективності застосування вітаміну Е для корекції, що повністю відповідає Вимогам Постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 р. «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу

вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а дисертантка заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 22 – «Охорона здоров'я», за спеціальністю 222 – «Медицина».

Нікітіна Ірина Миколаївна – рецензентка, докторка медичних наук, професорка, професорка кафедри акушерства, гінекології та планування сім'ї Сумського державного університету МОН України. Дисертаційне дослідження Сікори Катерини Олексіївни виконано на високому методичному рівні з використанням комплексу сучасних методів дослідження. Результати дисертації отримано та опрацьовано за безпосередньої участі здобувачки під керівництвом наукового керівника та опубліковано повному обсязі. Сукупність усіх публікацій відображає викладені в дисертації результати дослідження, що відповідає поставленим вимогам. Увагу привертає і те, що наукові висновки дисертантки знайшли своє відображення в сторінках престижних наукових журналів, привертаючи увагу вчених та викликаючи загальний інтерес до важливої тематики. Окрім цього, важливо відмітити, що отримані результати були успішно апробовані на престижних конференціях як в Україні, так і за кордоном.

Дисертація побудована за стандартним зразком, за обсягом і змістом відповідає поставленим вимогам. Дисертація містить 63 рисунка, 16 таблиць та 3 додатки, а перелік літературних джерел містить 240 найменувань. Текст дисертації як за змістом, так і редакційно, в цілому викладено та оформлено якісно. Таким чином, Сікорою Катериною Олексіївною виконано багатопланове дослідження на високому методичному рівні та на кількості матеріалу достатньому для отримання вірогідних даних. Назва роботи відповідає меті та основному змісту дисертації. Викладення основних положень за стилем та термінологією заслуговує позитивної оцінки. Принципових недоліків щодо змісту, структури, обсягу, оформлення, науково-практичного значення та висновків, представлена робота не має, проте є окремі зауваження: текст дисертації містить поодинокі граматичні та технічні помилки; у списку літератури поодинокі зустрічаються застарілі джерела (більше 15 років). Загалом зазначені зауваження мають лише редакційний характер.

Дисертаційна робота Сікори Катерини Олексіївни на тему: «Морфофункціональні зміни в матці за умов впливу солей важких металів» є завершеною науковою роботою, що стосується актуальності завдання, методичних підходів, обсягу, обґрунтованості аналізу та інтерпретації отриманих даних, повного викладу принципових наукових положень, теоретичним та практичним значенням повністю відповідає вимогам

Постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 р. «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а дисертантка у повному обсязі заслуговує присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Гринцова Наталія Борисівна – рецензентка, кандидатка біологічних наук, доцентка, доцентка кафедри морфології Сумського державного університету МОН України. На сьогоднішній день предметом дискусії багатьох вчених залишається вивчення особливостей погіршення репродуктивного здоров'я на тлі зростаючої кількості екологічно-обумовлених причин. Так, забруднене довкілля сприяє розвитку метал-індукованих розладів матки, що в кінцевому підсумку супроводжується збільшенням причин жіночого безпліддя або розвитку її патології різноманітного генезу, що робить дисертаційне дослідження Сікори Катерини Олексіївни надзвичайно актуальним і важливим. Робота виконана на високому методичному рівні. Матеріали повністю відповідають вимогам щодо оформлення документації при виконанні дисертацій. Основні наукові положення та висновки, сформульовані в дисертації, логічно впливають з одержаних результатів та є достатньо обґрунтованими. Висновки та положення дисертації відповідають поставленій меті та завданням дослідження. Методики дослідження є сучасними і адекватні вирішенню завдань дослідження. Статистичний аналіз даних здійснено в повному обсязі, їх вірогідність не викликає сумнівів. Основні положення доповнюються численними таблицями, рисунками та схемами. Сукупність усіх публікацій відображає викладені в дисертації результати дослідження, що відповідає вимогам до присудження ступеня доктора філософії від 12 січня 2022 р. № 44. Дисертація не позбавлена недоліків у вигляді граматичних помилок та неточності окремих назв, проте вони не мають суттєвого значення та не зменшують цінності дисертаційної роботи. Отже, дисертаційна робота Сікори Катерини Олексіївни «Морфофункціональні зміни в матці за умов впливу солей важких металів» є завершеною науково-дослідною працею, яка містить наукові положення та науково обґрунтовані результати проведених безпосередньо авторкою досліджень у медичній галузі науки, що вирішують важливе завдання. Дисертація за актуальністю, методичними підходами, новизною отриманих результатів, їх практичному значенню, об'ємом досліджень та рівнем методичного вирішення поставлених задач повністю відповідає всім вимогам Постанови Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 р. «Про затвердження Порядку присудження ступеня доктора

філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», а дисертантка, заслуговує присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Результати відкритого голосування: «За» – 5 членів ради,
   «Проти» – 0 членів ради
   «Утримались» – 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада присуджує **Сікорі Катерині Олексіївні** ступінь доктора філософії з галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальністю 222 «Медицина».

Голова спеціалізованої
вченої ради
21 грудня 2023 р.

A handwritten signature in black ink, appearing to read "M. V. Pogorelov".

М.В. Погорелов